

Pomaj Bóh!

Cíklo 8
23. februara.

Pětnik 6.
1896.

Serbiske njedželske lopjenka.

Wudawaju šo kóždu šobotu w Esmerlerjez knihicíslchežerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa schtwórlstetu pshedplatu 40 np.

Njedžela Invokavit.

2 Kor. 6, 1.

Podarmo.

To ſłowo „podarmo“ ma ſrudny ſynk. Hdyž je n. psch. ratač ſwoju rolu ſdželal a ſymjo wužýval, potom ſebi wón pscheje, ſo jeho dželo podarmo nijebylo. To ſo roshmi, ſo je wón wſchón ſrudny, hdyž žně pschińdu a na jeho poli nicžo narostlo nijeje. Wón je ſo „podarmo“ prázval. — Abo hdyž ſo ty wo lubeho khoreho starasch a wſchitko ſpytasch, ſo by to drohe žiwjenje ſdžeržal a ſmijercž tola ſe ſwoje ſrudobu pschińdze, potom cžlowiška wutroba ſažo ſtyskiwje ſkorži: ach, podarmo běſche naſcha zyla staroscz! — Boſtoňiſho híſhcze je, hdyž starſchi wſchitko cžinja ſwoje džecži hódných, pobožnych cžlowiekow wocžahnyč a bohužel! njedžak a njepoſluskhnoscž nekotreho džecža pokasatej, ſo je dželo starſchich a wuczerjow podarmo bylo. Tež kíhesczijanska zyrkej a jeje ſlužobníz ſyrbja husto to ſrudne naſhonicž, ſchtož w tym ſłowie „podarmo“ leži, hdyž woni ſymjo Božeho ſłowa w predowanjach roſšywaju, bjes teho, ſo dobre plodny we woſadach wohladaja. Pschi tym wſchém niježmě nichtó nadžiju ſhubicž, ale ſyrbji ſe wſchej mozu dale ſwoju pschiſluschnoscž dopjelnicž, ſi dobom pak tež ſi epiftolu přenjeje poſtneje njedžele 2. Korinth. 6, 1 pschezo ſažo wabicz: my na pominamý waž, ſo njebuſhcze tu hnadu podarmo njebrali. Nałożujmy to na dwaj dyptaj ſe žiwjenja, kíž bliſko ležitaj.

1. Bjes dwěla je hnada Boža, hdyž ſu džecži psches starſchiſke wocžehnjenje, psches ſchulu a zyrkej tak daloko wjedžene, ſo móža džení konfirmaziije ſwjecžicž. Schto w tych tydženjach ſi dželbracžom njehlada na tych młodych, tak woni w městach a na wſach na pacžerje khwataja, ſo bychu poſledne pschihotowanje ſa ſwoje konfirmazijske požohnowanje dostali. Kaf wjele nadžijow na tych młodych duſchach wotpocžuje! A tola — tak nekotra nadžija ſo njedopjeli! Kaf nekotre keženje wotpadnje a ploda nijeſe! To ſo přecž njemóže — wulki džel młodych ſo podarmo konfirmēruje. So dyrbji ſo pschezo ſkoržicž w naſchim cžaſu na pschibjerazu hruboſez a njepočeziwoſez, kóždeho pschecžela młodoscze hľuboko ſrudži a kaž ſo ſda, je najwyſchſhi cžaſ ſa wſchitkach, kotrymž ſbože naſchego ludu na wutrobie leži, temu džiwemu duchej napschecžiwo ſtupicž. Schto ma ſo cžiniež? My ſebi myſlimy, ſo je wožebje pschiſluschnoscž wſchitkach starſchich, ſo nad ſwojimi pacžerſkimi džecžimi ſtražuju a ſo ſami nicžo njecžinja ani njecžerjpja, ſchtož by dželo duſchompaſtyrja kaſylo. Žadyn roſomny nan n. psch. njedowoli, ſo ſo jeho džecži wjecžor džiwje wokoło honja. Ale tež cži, kotrymž ſo poſdžiſho konfirmowane džecžo dowéri do wucžby abo na ſlužbu, maya tu pschiſluschnoscž dobre jadro, kotrež je do mlodeje wutroby plodžene, hladacž a rubej, ſurowej ruzy hanjenja abo ſawiedzenja wobaračz, kotruž husto mjehki ſchtomik do zyla ſlaſh. Kaž hajnič w ležu mlode Žadženki ſi wobarnowazym wobrodženjom wobdawa, tak dyrbjało ſo wobarnowaza murja wokoło naſchich młodych hólzow a

holzow natwaricž; a dokelž je to njemóžne, dyrba ſo ſwěrnemu hladanju ſwojich dorosznych ſobuczlowjetow poruczicž. Hladajcze młodzinu! Njebudcze jím ſe ſkym pſchikladom! Wukhowajcze jich woczi a wuschi pſched tymi wězami, kotrež wutrobu ſajedojcza! Lubuicze młodzinu radscho hacž ſo na nju ſkorzicze. My doroszneni mózemy wjele czinicž, ſo te ſkierzby na młodoscž wotebjeraja a jich telko Božu hnadu podarmo njebjere. — Nasch čaž hishcze na neschto druhe počasuje.

2. To je hnada ſo ſo w naschim wotznym kraju hishcze ſjawne predowanje evangelijs ſtawa. Hacž to pſchezo tak dale pónđe ſchtó móže to ſ wěftoscžu prajicž? Wone ſu neschto kraju, w kótrychž něhdý ſchesczianſtwu kczesche, kotrež ſu nětko evangeliu tak rjez ſamknjene. Luther junkróčz praji: „Lubi ludžo, ſupuicze, dokelž je hermank pſched durjemi, hromadzcze, dokelž ſlonečko ſwěczi a je dobre wjedro, trjebajcze Božu hnadu a ſłowo, dokelž tu je. Pſchetoz to wopomincze, Bože ſłowo a hnada je kaž nimoczahazy nahly deshczeſk, kotrež wjazy njepſchiindze, hdzež je pobył. Wón je něhdý pola židow był; ale nimo je, woni nětko nicžo nimaja. Pawoł jón do Chrysteſkeje pſchinjeſe; nimo je tež nimo; nětko ſu tam Turkojo. Komsyž ſu jón tež měli; nimo je nimo; nětko maja bamža. A ty němski ludo njemyſl ſebi, ſo jón pſchezo ſmějesh; pſhetoz njedžak a ſazpicze jón tu njewostajitej. Teho dla džerž a khowaj ſchtož maſch!”

Bje wſchitkim, ſchtož ſo w ſchesczianſtwje preduje, je to najwyschſche a najwažniſche to pſchipowjedanje czerpjenja a wumrjecza Chrystuſkoweho. To je to predowanje ſchesczianskeje zyrkwe wot poſtniz hacž do jutrow. We woſebitych poſtnych ſemſchenjach wone wěrjazych ſ khotnemu wopominanju wokoło ſchiza Anjesoweho ſhromadzuje a bohate wobdželenje woſadow u. pſch. na dopominanskim dnju jeho wumrjecza na czichim pjatku hishcze dopokasuje, kaž hľuboko je wažnoſez teje ſmijereze we wſchitkach wutrobach žiwa. Pichi tym wſhem dyrbi ſo prajicž, ſo ſa jich wjele poſtny čaž ſo zyle podarmo ſwjeczi. So na jeniczke počasam, to chze ſo tola mało ſ wopomijeczu hórkeho czerpjenja w Gethſemane a na Golgatha hodžicž, ſo tón ujedostatſt tych rejow ſ maskami atd., ſ kótrymž ſo ludžo najhľupiſcho a najfměchniſcho ſwoblekaſa, pſchezo bôle pſchibjera. Hdž tež katholska zyrkej ſwojim ſtawam dowoli, ſo do poſtnizow wjeſelicž, tak wjele czueča wona tola ma, ſo ſ popjelnej ſrjedu žortowanju kónz ſežini. Czeho dla to evangelska zyrkej njeczini? To je ſtrach, ſo ſa wjeſete maski niz jenož duchowny na kletzy podarmo džela, ale ſo je tež ſa nje wulki hnadny Anjes na nopowiſchczu podarmo na ſchiz ſowyscheny. „My pak napominam ſaſ”, pſchezo Pawoł, „ſo byſhcze tu hnadu Božu podarmo njebrali.”

Namakanje biblije.

(Po ſ.)

(Počražowanje.)

Biblija ma ſo woſebite, wo czimž ma ręčecž; to je neschto, wo czimž člowjek ſam na ſebi nicžo wjedžecž njetrjeba. Duž je tež njemóžne, ſo moħlej biblija a wědomnoſez pſcheczivo ſebi bycz. To je wopaczne ſroshmenje, hdž ſo wojeda wo woſowanju bjes wěru a wědomnoſezu. Schtož mózemy wjedžecž, to wěricz njetrjebam, ſchtož pak dyrbinh wěricz, to wjedžecž njemóžem. Wěra je po tajkim cziscze nowa myſl; — ta myſl ſa býjſte a wěczne. Tak móže ſo wědomnoſez ſměrom pſchidacž, ſo — kaž daloko ſo wo tón ſwět a jeho ſakonje jedna — ſu džiw njemóžne. Schtož pak móže mózne a wopravdzite bywacž, hdž

možy njewidomneho ſhweta do widomneho stupja, wo tym ſaſho wědomnoſez niežo prajicž njemóže. Wona je ſi tym ſ ſwojemu woſmiesowanemu kónez dýchla. Najwjetſhi wiczeni, hdž woni wopravdze ſi wutrobu do žiweho Boha wěrjachu, ſu ſa njeprawe měli, džiwý prěcz. Hacž ſu ſo nětko wſchitke w ſhwathym pišmje wopiszane džiwý po pišmiku tak měle, je druhé praschenje.

A hdž tudy pſchepytam, čeho dla tak wjele ſdobnych a pobožnych člowjekow bibliji ſ khabazej myſlu napsheczivo ſteji, ſu najhuſcziſho džiwý wina. Ach, ſo bych, bjes teho ſo bych wot wěrnoſeze Božeho ſłowa kroczele wotſtupil, tutym duſham pomhacž mohł!

Pſchede miu ſeži liſt muža, kotrehož ženje wohladał njejſzym. Alle jeho ſłowa ſa to ręčza, ſo wón pſche, ſchtož jeho hnute. A duž tež wěru, ſchtož wón pſche, njeſenujzy, ſo je tón liſt ſe ſylsam i maczany. Niz ſe ſylsam i radoſe, ale ſe ſylsam i ſrudobu, ſo wěricz njemóže, kaž dyrbi a chze. Wón pſche: „Kóždy wodnych we miu ſdychuje po wěrje, po wěftoſezi mojego ſvoža. Sſwětlo pytaſ po pſchezo ſaſho w ſhwathym pišmje. Alle kaž husto čitam, pſchezo pſchindu ſaſho na džiwý, husto na pſches měru wulke džiwý. Hdž ſebi myſlu na rježerjow, wěry, na Abrachama, Mójsaſha, Eliaſa, Jesajaſha, — hdž ſym ſapocžal ſo na nich ſepjerajo ſo poſběhnyeſ a natwaricž, — ſo ſtróžu tych džiwow, kotrež ſo wo nich powiedaja. (Wón wſchelake njeſenuje.)

Na to pſchindze w ſiſeze ſpodzivne město: „So je Jeſuſ Chrystuſ, tón ſchijowanym a horjestanjem, Sſyn teho žiweho Boha a mój ſbóžnik, — to je mi wěste bjes wſcheho dwělowanja. A to je to ſpodzivne: pola njeho, teho džiwneho, ani te džiwý tak džiwne njejſu. Wón je tajki býjſki, wulki a tak njebjefi, bohath, ſo ſo mi nicžo njemóžne njeſda, ſchtož ſo wo nim powieda. Haj, husto je mi tak, kaž by jeho dostojoſež ſebi žadala, ſo wón člowjekow horjo do wjeſela, jich ſmijerez do ſiſenja wobroži. Alle najwjaſy staroſakonskich džiwow, — ně! ja njemóžu; ja je wěricz njemóžu.“

Tak pſche tón muž. Wón pſche ſ wjele týžaz duſchow won. Ja jemu njepſchihloſuju a tola praju ja: „Temu muzej móže ſo pomhacž; haj, temu muzej je hižo pomhane!“ To nježluscha ſ ſbóžnočinjazej wěrje, ſo tón kóždej ſadze pſchihloſujech, kotrež w bibliji ſteji, jeno ſo ſo tón modlo poſlatnjeſch, jako khabdy pomožy potrjebny hřeſchnik pſched Jeſuſom Chrystuſom, pſched tym Sſynom Božim a naschim ſbóžníkom. Sſlyſch jeho hľóž a wěr! Sſlyſch jeho hľóž a poſluchaj! Stup pod jeho ſchiz a ſ jeho wotewrjenemu rowej a džakuſ ſo! Wſmi jeho do ſwojeje wutroby a daj jemu ſwoju wutrobu, — potom budžesč měr namakacž ſa ſwoju duſchu!

Schtož pak tu khwili ſ džiwow biblije pſchijecž njemóžesč, to wotaj hacž na dalsche ſtejo a czakaj ſežepliwie na pſchichodne roſſažnjenje a roſſwětlenje! ſhnanu hishcze na tym ſwěcze pſchindze; ſhnanu tež niz. Alle hdž tež niz, tý móžesč pſchi tym wſhem wjeſele džecžo Bože bycz.

Zeno to výrbisč wopomnicž, ſo ſy tý hižo hľuboko do džiwneho powětra ſaſchol, hdž tý do ſchijowanego a horjestanjeneho ſbóžnika wěriſh. Hdž wón njebi ſam jako možoba a w ſwojej historiji tón džiw wſchitkach džiwow był, — hdž wón njebi Bohczlowjeſte ſhewjenje był, kotrež žana mudroſeſ a wědomnoſez člowjekow wukladowacž njemóže, — njebi wón nihdý tón ſbóžník był, kotrež móže tebje njeczisteho hřeſchnika a člowjeka ſmijereze ſ býjſte ſwjatoſeži a ſražnoſeži ſiſenja donjeſež, haj zyl ſwět do hibanja ſtajecž. So pak móžesče tutón džiwny Jeſuſ tež džiwne ſtukowacž, niz jenož na duſchach, ale tež na czelach člowjekow, to ſo piſarjej ſpoſinjeneho liſta tež tak ſeſdanje. A njedýrbjalo ſo jemu tež to druhé wujaſnicž? Njedýrbjalo wot tam tež ſwětlo paðnyeſ na staroſakonske džiwý, pſches kotrež tón ſiſny Boh ſo ſačiuwacž dawa w ſwěcze na wěrje khabdy? —

Wſchelake malicžkoſeze wſchak ſu namakali, pſcheczivo kotrež móže člowjek ſwoje wobmyſlenje měcž, hdž n. pſch. dwě wuſprajeni na wſchelakim měſtnomaj biblije pſcheczivo ſebi ręčitej — ale to ſu a wotanu malicžkoſeze, runjež dýrbjalo ſo ſhnanu pſchidacž, runjež ja to wo jich wjele njewěrju — wažnoſez biblije jako knihow ſhewjenja Boha to ani njedvělnie. Wěra ſ bibliji ſi tym njekhabla ſhewjenje. Biblija je, kaž je ſo junkróčz wuſprajilo, džiwny palazy ferſ, kotrež Mójsaſ ſo paſo wohlada a kotrež ſo tola njeſpalí. Stajne město „jažneho plomjenja“ tuto mudrowanie mudracžow naſcheho czacha a tý maſch ſwój troſt. Móz wěcznoſeze w bibliji žana wědomnoſez do khablania pſchinjeſež.

nemóże. Schtož pak je w njej ſame czaſne a czlowieczne, njech tež czaſne a czlowieczne woſtanje.

Na czo ſo ſyła weryhodnoſc̄ biblike po prawom poczahuje? Počahuje ſo na to, ſo je ſwēt runje ſa ſchęſz dñow, kózdy dzeń 24 hodzin liezeny, ſtworjeny? Počahuje ſo weryhodnoſc̄ na to, ſo je Jefajah tež te knihi, fotrež jeho imeno njeheja, zyle wot pčenjeho hac̄ do poſledneho piſmika tež ſam napisał? A ſkonczenje ſchto to wuczini, hdyz w tykaſ malych a ſwonkownych węzach někajke wſchelakoſeze ſo poſkaſuja, hdyz neſchto liezbow a mienow w knihiach kralow ſ tymi w knihiach kronikow piſches jene njeſju?

Hdyz je ſyń w hľubokej wutrobie wo tym piſcheſwedeſzem, ſo može nan jenož derje ſ nim myſlīc̄ a ſo je, netko piſches dwaj lētdeſatſai piſhezo najlepſche ſredki nałożil, ſo by jeho ſbozownego ſezinil, — ſchto, ſhubi ſo dowérjenje ſyna, hdyz ſo nan ſznan w wotjedzenju ſeleſniſkho czaſha moli, abo hdyz ſtarobu ſhēzora zyle ſ wěſtoſeſu prajic̄ njeſož? — A hiſcheze mienje je to piſcheſivo weryhodnoſc̄ biblike, hdyz ſo to abo druhe pódlaſte naſpominjenje abo wuprajenje namaka, w kotrymž ſu ſo mužojo Boži, fotriž běchu tola tež czlowiekojo, ſe ſlowom molili. Schto wuczini piſez duſchow k ſbōznoſc̄, kajtž chze nam jón Bože ſlowo ſjewic̄? Piſchi tym ſteji ſjewjenje Bože w Jefuſu Chrystuſu njeſhablaze, kaž ſkala w ſchumiaſykh mýrskich žolmach.

Laczym muž, kotryž ſo k čerſtwemu žvrlu bliži, ſo piſches to wotdherzec̄ njeda ſo napiež, ſo neſchto ſucheho liſeža horkach na wodze pluwa. Wón to liſeže won woſmje abo na bof ſunje a — ſo napije. Wo piče ſo jemu jedna, a wón ſo napije. ſznan ſebi potom liſeže bliže wobhlada. ſznan tež niz; a to tež niežo njeſchloži. Ma kózdy pad pak wón piye a piſhezo ſafzo piye a ſwoju móz ſebi poſylni. Dokelž Boža ſtudniečka ſwiatelko piſma ſrzedža w ſwěcze leži, haj je tež prjedy piſches czlowiekoſt myſl piſheſtla, w njej tež wſchelake „czlowiecznoſc̄“ a ſlaboſeze nađeňdzeſch. Piſchi tym wſhem je to Boža ſtudniečka.

Duchabohath Paskal junfróz̄ praji: „Bóh je ſo w ſwojim ſlowie tak jaſnje ſjewil, ſo može jeho kózda ſprawnje pytaſa duſeha namakac̄. Wón pak je ſo tež tak potajil, ſo jeho nicho namakac̄ njeſož, kotryž jeho ſhutnje njeſpta.“ Po tajkim wot teho wotwiſuje, hac̄ ſy ty Boha pytaſa duſcha. Jeſi ſo to njeſju, biblia tebi morwa kniha woſtanje. A hdyz ty tež wot wſchitkich wobczęznoſc̄, fotrež chzedža w naſchim czaſzu biblike cžinic̄, niežo njeſeſch; — a hdyz ſy tež wot prěnjeho džeczatſtwa w ſwiatlym piſmje roſwuczemy; — piſchi tym wſhem tebi morwa kniha woſtanje. ſyli pak ſo ſam na ſo dopomil a pytaſi twoja duſcha ſprawnje Boha, potom tebi žana wědomnoſc̄ ſadžewac̄ njebudze. To ſedzenje twojeje wutroby tebje kaž laczneho jelenja k žvrlu powjedze. Hac̄ ſy ty, kaž laczny, po ſtrowej wodze jachlažy jelen, to je po tajkim to wulke praſchenje a wo nim ſebi piſchichodnje roſjaſnjenje popytam.

(Poſtracžowanje.)

Bože powuczenje.

W bliskoſezi rjaneho miesta w Nowej Žendželskej běſche muž i dobreje ſwójby we wulkej czeſeſi ſiwy. Wón mjeſeſhe wſchudžom wiđenoſc̄ pola ſwojich ſužodow a ſnatych. Jego ſiwenje běſche bjes poroka. Wón njebeſche piſhejara darmiwy, ale kózdy dyrbjeſche wobſwedeſc̄, ſo wón piſhifluſhnoſc̄ cžinjeſche a ſo prózowashe, prawje cžinic̄. Hdyz ſo jeho praſchachu, na czo ſwoju nadžiju wěczneje ſbōznoſc̄ ſtaji, wotmolwi wón: „Ja ſy cžestny a ſprawný muž a ſy wſhón ſwój doſh ſaplacžil.“ — Wón běſche hžo ſtary, duž mjeſeſhe junfróz̄ woſebity džiwny ſón. Wón běſche cžily a ſtrowy w ſwuczenym czaſzu do loža ſchol. Duž ſo jemu džiſeſche, ſo je wumrjel a ſo je we wulkej ſali, fotraž mjeſeſche jenož jene durje, wysche fotryhž ſ wulki piſmikami ſtejeſche: „Piſches tele durje ſańdze kózdy do njebeſe, fotryž može dopoſkaſc̄, ſo je wſhón ſwój doſh ſaplacžil.“ — „O“, ſebi wón myſleſche, „to dže je runje ſa minje; ſadyn cžlowiek mi doſh ſo poſkaſc̄ njeſož; po tajkim ja netko do njebeſe póndu.“ — „W tym wokomiknenju“, wón ſam dale powjeda, „ſaflyſhach piſhed durjemi někajku haru, jaklo by tam wjele czlowiekoſt ſhodžilo a ſo bjes ſobu roſréczovalo. Durje ſo wotewrichu a nuts ſtupi blědy a ſchwizny muž. Wón ſe mni piſhiflze a praji: „Ja k wam piſhifl, waſ na ſaplaczenje waſcheho doſh ſopomiež.“ — „Alle kaſ dha“, prajach ja, „ja wſchaf waſ njeſnaju a waſ ſenje wiđazal

njeſhym, kaſ móžu wam neſchto winojth bjež?“ Tón blědy muž ſměrije a tmjerdze na minje hlaſaſche a praji: „Dopomiež ſo, jako wý piſched dwazyc̄ ſetami we waſchim woſu na horzym ſetnym dnju do miesta jědžesche! Buſy piſchi piſez ſedžesche, hudy, ſprózny, thory; wón chyjſche do miesta do thoroſwie, ale wjazy dale njeſožesche. Wý ſo dopomiež, kaſ wón ruku wupſcheſtrewaſche a waſ ſe ſadoſc̄iwy pohladanjom proſheſche, ſo byſcheze jeho ſobu wſali. Wý pak ſwojeho konja pohoniſcheze a dale jědžescheze. Tón zuſy ſyń ja a wý ſeze mi tamu jěſbu winojth niz po ſwětlych ſakonjach, ale po porjedze Jefuſoweho kraleſtwa. Pod waſchim mjenom je tón doſh w Božich knihiach ſapiſam. ſswěza ſo mi w duſchi ſaſhwěci a ja ſapocžach ſwoje ſiwenje hinak wobhladowac̄, ale prjedy hac̄ móžach wotmolwiež, ſtejeſche druhi muž piſchede miſu, fotrehož ſa ſwojeho prjedawſcheho ſužoda pónach a tón tež praji: „Ja piſhifl ſa na ſaplaczenje waſcheho doſh ſopomiež.“ Ale ja wam tola niežo winojth njeſhym, piſhetož ja ſyń piſhezo derje placžil.“ — „Wý wěſcze, ſo wam ja piſched netotymi ſetami kruwu piſchedach.“ — „Haj, derje, ale ja ſyń ju tola ſaplacžil.“ „Wý ſo dopomiež, ſo mi tehdom wěſtu placžiſnu poſtaſiſmy; moja žona a moje džecži ležachu thore a ja ſam ſaſlužby njeſeſch. So bychmy hłodej cžekli, ja tu kruwu piſchedach; wý ſnajeſcheze moju niſu a hubjenſtwo; wý tu ſkladnoſc̄ wužiſcheze a mi nižſhu placžiſnu ſadžiſcheze, hac̄ běſche kruwa winoſta. To, ſchtož jeze piſhemalo dał, ſteji jako waſch doſh do Božich knihow ſapiſam.“ — Ta běch wſchon ſlemjeny. W pol woczinenykh durjach hiſcheze wjele czlowiekoſt wuhladach, fotriž ſebi ſaſtup ſadachu, ſo bych ſwoje ſadanja wuprajili — a tola ſaneho piſeza njevidžach, ſo moħl moj doſh ſaplacžiež. Wſchon ſahanibjeny a polny roſkaſza na ſwoje ſolena paných, na ſwoju wutrobu dyrich a ſpěwach: „Knejeze, mój Božo, ja njebožu mój doſh ſaplacžiež; ſa minje ſadyn piſez wumóženja ujeje. ſsmilny Božo, kaſ móžu tymle ſadanjam doſež cžinic̄; ach, poſkaž mi, kaſ móžu wot ſwojeho doſh wumóženj bjež!“ — Taſo ſo tak modlach, ſo piſmo wysche duri ſhubi a ja druhe piſmo wohladach, fotrež mi ſwětłe a jaſne do woczow ſwěczeſche: „Ta frej Jefom Chrysta, teho ſyńna Božeho, wuczijſi naſ wot wſchitkich hréchow.“ „Haj“, ja ſawolach, „to je, ſchtož ja trjebam, ſchtož mi pomha! Bohu budž ſhwalba a džak!“

Ja wotueſich a netk tón piſez ſnajach; ja piſhepytach ſwoje ſiwenje, pónach ſwoju winu a namakach hnadi w wěrje do Jefom Chrysta, piſches fotrehož je mi piſez k Wótzej a do njebeſe wotewrjeny.

E. H.

Najlepſchi piſheſzel.

Wódriches ſańza běſche ſchwaleža. Wona zyle ſama w ſiwenju ſtejeſche, wona běſche pěkna, dželawa, pobožna holza. Tejny piſheſzeljo jej teho dla ſroſymili njebeſhn, jako ſo wona ſ rjanym, ale lohkim a njeſhceſzijanskim piſarjom L. ſlubi.

Na ſane napominanje wona poſhlučala njebeſche, wona běſche ſebi myſlila, ſo ſe ſwojeſ ſuboſc̄ ſwſhito piſhevinje. Alle cžekla ſrudoba piſhiflze. Tejny nawoženja, fotryž běſche ſebi w druhim měſeſe blaſ pýtal, běſche jej piſał, ſo je ſlepje, ſlubjenje roſwiaſac̄, hac̄ ſeta doſh ſrudoba. Wona pak běſche ſhyschaſla, ſo běſche wón bohatu holzu ſeſnał, fotraž chyjſche ſebi wſaež.

Wona běſche jeho ſprawnje a wutrobnje lubowaſa. Netko tu ſedzeſche, ſwoje ſchicze na blidze ležo, jeho wobras ſrudoba ſobu; pýrſheſzel běſche ſebi ſ porſta ſežahnyla a hórká ſrudoba ju týſheſche. Wona by wſcha ſtyskniwa mózje ſaſaloſeſc̄ moħla.

Duž ſo durje woczinhu a ſužodžina, dobra a pěkna žona ſaſtupi.

Wona wohlada wobras, pýrſheſzel, to ſrudne wobliežo a ſroſymi, ſo běſche wſhito tak piſhifl, kaž běchu ſo bojeli.

Wona ſměrom ſańzi ruku na ramjo połoži a cžiſche praji:

„Tam horkach we njebeſkim raju

„Mój najbzěrníſchi piſheſzel je;

„Ja teho ſwěta falſhnoſc̄ ſmaj,

„Kíž ſprawných ludzi ſjebac̄ chze;

„Duž ſtajnje rjeknu piſchi ſebi:

„Jefuſ je piſheſzel najlepſchi.

Dale wona niežo njepraji, ale cžiſche woteňdze. ſańza cžiſche, ſo běſche to baſsam na jejnu ranu. — Haj, najlepſchi piſheſzel je w njebeſach.

Ja chzu nět' k křížej čeknyc.

Ja chzu nět' k twojom' křížej čeknyc.
Měj Ježu, mojich hréchow dla
A k mojej wutrobie chzu rjeknyc:
"Ty blaba jy a hubjeia;
Ach, křivataj jeno k Ježuzej,
Wón pomha s nujy pořlednej."

O Ježu, ja nět' k twojim noham
Wschón nutruj jho pořlaku,
Ja na wobliczó jwoje padam,
Na moje hréchi saplaku,
Cze prošchu s zylę wutrobu:
"O Ježu, jmil jho nade mnu!"

"Ja wém, jō žadyn džen' njej' ſaſhol
We zylém mojim živjenju,
Hdžez na tebi jho njebych pſcheſchol,
Ssynm khodžil w wſchel'kim hréchenju;
Ty pak jy ſam ſe žmiloſcju
Pſchez' na mije hladal s luboſcju."

We ponižnoſezi ſdychnu tudy
Pod twojim křížom ſtýkniſe:
"Ach wſmi přeč wſchitke moje brudy
A wſcho, ſchtož wobezejuje mje!"
Haj, moja dušcha ſdychuje
Nět' k tebi pořna nadžije.

W ponižnoſezi proſchu tebje
A cžiſche ružy ſtýkuju:
"Wſmi wote mije wſcho, ſchtož mje hrébje,
So ſaſho twój mér doſtam,
Ty wumohł jy tón zylý ſwét,
O knježe, wumoz mje tež nět!"

"Sežel do wutroby mi nět' jeno
To ſkote ſymjo luboſče
A daj pſches twoje ſwiate mjenou
Mi woptacž twojej' ſbóžnoſcje,
Dha tebi duſchu wjeſele
Ja ſawdawam cži na wěčne!"

E. H.

Wobras Jeſuſowý.

Stara bajka je wo jenym wobraſu Křiſtuſowym, kž je wo paſz wychi hacž kóždy, kotrež jón wobhladuje. Hdžz ho brſki cžlowjek k njemu ſtupi, roſeže tón wobras a dožaha wychi teho najwjetſcheho wo paſz. Hdžz k njemu hubjent abo malý pſchiúdže, jho wobras dele puſcheži, jo je jenož wo paſz dležſhi hacž wón a dawa jho ſi bliſka wobhladacž tež wot malých. W tym leži hluſoka myſl: Křiſtuſ je ja wſchitk; wón je wychi wſchitk a chze jich k ſebi cžahuyč. Ja pak nětka tež roſymju, cžeho dla tak wjele wychi, tak wjele bohatych, tak wjele wuezenych (cži ho brſky teho ſweta) pſched Křiſtuſowym wobraſom cžekaja a cžeho dla jho jenož cži mali, kndoži pſched Křiſtuſowym wobraſom poſorjeja. Cži ho brſky bychu tež pſchischli, hdž bychu Křiſtuſ pod jho ſezahnyč móhli. Ale Křiſtuſ je, kotremužkuž cžlowjeku jho ſjewi, wjetſhi hacž tón cžlowjek. Wón je pſchezo mýchtr, pſchezo kujes. Wjetſhi je wón, mjeniſhi je cžlowjek. Schtóż móže to ſapſhimyc, tón jo ſapſhimu.

Sſerbja w Teraſzu.

Teraſzy Sſerbja jho jwoje ſtare waſhniſa ſwěru hacž do nětka wobkhowali, ſchtož jho najlepje ſpóſnaje pſchi kwažach, kſchejiſnach atd. Teho runja ſwječza wóni wychi ſwiate dny tji dny, Amerikarjo jeno jedyn džen. Pſchi wſchich jich ſwiedzeſnach a dželach jho ta ſama ſtara ſerbſka pobožnoſcž wopokaſuje, kaž na druhéj ſtronje ta ſama pſchinarodžena wutrobná žortniwoſcž. Wóni dže njeſabydu na tſecži ſwiaty džen k ſuſodej na „wulku klobaſu“ hicž abo do wjeſeleho bježadowania. Nježel

wjecžor ſeindže jho mlodžina ſe ſtarymi a potom jho powjeda mlodžym wo ſubej dalofej domiſnje, jeje ſbožu a njeſbožu. Schtóż wě, tón powjeda ſtare bajki wo: pſchipoſlňiſach, ſudfach, ſmijach, džikim Bjarnatu, wódnym mužu, ſakuſlaných ſerbſkich kralach atd., haj tež wo „ſtarym ſreyzu“ jho jaſyk wjele wobrocža. Mlodži, kž Lujzir widželi njejžu, jho ſahorjeni dopraſchua, džiwaju a na pořledku ſanježu wſchitzu hromadže ſerbſke křerluſchki ſe „ſpěvařſkeho wježela“ wot Kiliana 1858 w Budyschinje wudateho. Najhuſčiſho a najradſho ſpěvaju woni křerluſche: Njebeježa wiſzaju pořne mróželov — Dobre dary na ſemi — Pój wutroba a wježel jho — Njech kóždy na to ſedžbu ma — Křvalena budž rjana ſwětka — a tón ſi tym kražnym hloſom: Lódž po morju jéđze naſcha. A hdž ſu tute ſpěw wuklinežale, potom pſchiúdže hiſcheze jedyn wořebný, mjenujž: „Hdž budžem ſo widžecž“, a hlej, ſtarym ſapaju ſyſly ſi wóžkow, mlodži pak ſtýkuja ružy — Boži mér — hlužki mér — — to je woni křerluſche, ſi kotreymž woni něhdj ſubym bratram a ſotram domach „božemje“ dachu — na pſchezo. Tym ſtarym ſteji tamne božemje hiſcheze pſched wořomaj, a mlodži cžuja ſobu, ſchto ſtarých wutroby hnuje. — Tich rěč je teho runja hiſcheze ta luba ſtara maczeřna ſerbſka a to doma tak derje kaž w Božim domje; ale kaž w Lujzizach jho ſo tež w teraſkim Sſerbinu někotſi „ſajne“ Sſerbja pſche-němežili a ſebi němſku žyrkvičku natwarili, najſterje pak jho k temu němſky pſchicžahowarjo nježili a pomhalo. — Alle niz jeno jwoje narodnu maczeřnu ſerbſku rěč ſebi teraſki Sſerb jako drohe kublo waži, khowa a wužiwa, ně, wón roſymti tež němſk, jendželſki a mnohi tež mezikanszy. Tak wuſtojnje a hujto kaž delnjolužiſki bratr w Blotach ſi cžołnom jěſdži, tak wuſtojnje a hujto kaž teraſki na konju. Hijo jako malý pachol cžeri na bruniku, ſo tak mróžele prócha ſady njeho ſetaju, a mlodženž ſuka ſi konja ſwój „lažo“ runje tak derje, kaž najwuhſchitkniſhi mezikanař. Tež „na ſryjach“ jeha teraſki ſerbſki mlodženž ſe jwojeju ſubeyu a ſlubjeneju wokoło Sſerbinu a hordosna ſſerbowka lecži ſi nim ſobu w najpſechniſhím ſtoku.

Sſerbſka wořada w Sſerbinje ma 400 duſchow, němſka resp. němſko-ſerbſka 150. Hewak bydla Sſerbja hiſcheze ſhromadnje w „Warda“, 5 mil wot Sſerbinu, w „West Neva“, 12 mil wot Sſerbinu, w „Giddingswenden“, 6 mil wot Sſerbinu, a k temu mjes Němzami w wſchelakich dalskich wſach a městach. S woředka ſu tež w „West Neva“ ſerbſku Božu ſlužbu měli, ale dla bracha na ſerbſkich duchownych je ſerbſki kensk jeno hiſcheze w Sſerbinu. — Kujes farař Kilian je jho w juliju lěta 1883 dla ſtaroby k měru ſymyl, a maja k njemu wſchitzu tamniſki ſſerbja džecžaze pſchihilenje kaž k ſubemu „ſtaremu nanej“.

Na pořledk.

Seniſte wježle nimo dže,
Hlaj, kaž bory ſunjerč k nam pſchiúdže:
Prijed' hacž myſliſh, živjenje,
Twojoh' cžela ſblonzo wuńdže,
Na ſwěcze wſcho nimo dže,
Bóh pak wčežnje wostanje.

Nimo ſeži živjenje,
Jedyn džen po druhim ſańdže,
Pucžowanje krótke je;
Domiſna cži bliſko pſchiúdže,
Sswětlo budže ſi wjecžora,
Dokelž Bóh ſam wostawa.

E. H.

„Pomhaj Bóh“ je wot nětka niz jenož pola kniſejow duchownych, ale tež we wſchich pſchedawnjach „Sſerb. Nowin“ na wſach a w Budyschinje doſtač. Na ſchitworek lěta placži wón 40 np., jenotliwe cžiſla jho po 4 np. pſchedawaju.